

KUHU MINNA

Reedel, **22. veebruaril** kell 18.30 kooli saalis

KONTSERT

Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamiseks.

Esinevad Emmaste valla lapsed.

Laupäeval, **8. märtsil** kell 15.00 kooli saalis **NAISTEPÄEVA KONTSERT.**

Esinevad Ilona Ernes ja Maret

Alango.

SÕRU MUUSEUM

Näitused

Eesti Panga Muuseumi näitus

„Eesti raha margast euronit“

Näitus on pühendatud Eesti Vabariigi 90. aastapäevale ja on avatud kuni 2. märtsini.

Hiiumaa muuseumi fotonäitus

„Fotograag Nikolai Königsfesti jälgedes“

Fotod Hiiumaa eri paikadest XX saj. alguses ja võrdlusena sama koht tänapäeval.

Alates **8. märtsist** on avatud **Ann**

Hadje maalide näitus.

Muuseumi ajalootund

22. veebruaril toimuvad muuseumis

Vabariigi aastapäevale pühendatud

muuseumi ajalootunnid teemal

„Eesti raha margast euronit“.

Info tel. 52 40 157 Merje Kikas

Muuseum avatud

K-P 11.00-16.00

Muudel aegadel gruppidele

ettetellimisel.

Tel. 46 95 408

EMMASTE VALLA BUSSI SÕIDUGRAAFIK 2008.a.

I RING	Väljumine	Saabumine
Õngu – Lasteaed – Emmaste kool	07.30	08.00
Emmaste kool – Tohvri	08.00	08.10
Tohvri – Pärna – Emmaste kool - Lasteaed	08.10	08.20
II RING		
ESMASPÄEV-NELJAPÄEV		
Emmaste kool – Tohvri	15.00	15.10
Tohvri-Metsalauka-Õngu	15.10	15.35
Õngu – Emmaste	15.35	16.00
REEDE		
Emmaste kool-Jausa	14.00	14.15
Jausa – Emmaste kool	14.15	14.30
Emmaste-Tohvri	14.30	14.40
Tohvri-Metsalauka-Õngu	14.40	15.10
Õngu - Emmaste	15.10	15.30
III RING		
Emmaste kool – Lasteaed – Jausa	16.20	16.40
Jausa – Lasteaed	16.40	16.55
Lasteaed – Tohvri	16.55	17.10
Tohvri – Pärna - Emmaste	17.10	17.20
Emmaste – Õngu – Nurste	17.20	18.00

KINNITAN **Tiit Veersalu** vallavanem

NOORTEKESKUS

Reedel, **15. veebruaril** kell

16.00-22.00 **Filmiõhtu**

I-V klassidele

Noortekeskus avatud:

T – R 15.00-18.00

VALGU SELTSIMAJA

Neljapäeval, **21. veebruaril** kell **11.00**

Eesti Vabariigi 90. aastapäevale pühendatud koosviibimine.

Esinevad Emmaste lasteaia lapsed, kohvilaud.

Seltsimaja avatud:

T, N 10.00-19.00

K 14.00-17.00

L 10.00-15.00

Seltsimajas saab mängida koroonat, lauamänge, kasutada internetti, kududa kaltsuvaipa.

Info tel. 46 97773

Ära anda 2-kuune väiksemat sorti krantsiplika.

Tel. 5159775, õhtuti 46 95 340

KÄSITÖÖMAJA

Pühapäeval, **17. veebruaril**

kell 11.00 **Kokkame koos.**

Palume registreeruda 15. veebruariks

tel. 52 58174 Eike Soomsalu

VALGEMETSA NOORTELAAGRISSE

Meie vallale on eraldatud kuus

soodustusikut Põlvamaale,

Valgemetsa Noortelaagrisse **14.08.-**

22.08. 2008.a. lastele vanuses **7-14.a.**

Avaldus koos laste nimedega esitada

vallamajja L.Rullile

EMMASTE RAAMATUKOGU

Neljapäeval, **14. veebruaril** kell

18.00 **Filmiõhtu** Rein Marani

loodusfilmiga. Info tel. 46 31 703

Raamatukogu avatud:

T, N, R 10.00-18.00

K 10.00-13.00

L 10.00-14.00

Leisu laenupunkt avatud

K 09.00-18.00

HEA VALLAKODANIK!

Aasta 1918 oli iseseisvuse tunnustamise aasta paljudele väikeriikidele. Kõigepealt Soome, siis Leedu ja Eesti... Ja kuigi tuli tegelikku vabadust meil veel mõnda aega oodata ja selle eest võidelda, oli see ometi suurte muutuste algus eesti rahva elus.

Kõik need 90 aastat on olnud olulised.

Aeg on maailmasündmusi jälgides tõestanud, et vabadus on üks väga kallis asi, nii kallis, et me isegi ei oska seda endale ette kujutada. Olgu see siis inimese, riigi või rahvuse tasandil. Ja aeg kulgeb oma rada. Ajaga kasvab muru mulla peale, aeg kasvatab kinni valusad teed, mida mööda on Eesti inimene pidanud oma iseseisvuse nimel käima. Kuid kindlasti me ei unusta seda.

Eesti ei ole täna ükski. On väga tähtis, et Eesti suhtleks maailmaga. Liitumine Euroopa Liidu ja NATO-ga on meile juba märku andnud, et ka rahvusvahelises suhtluses Eesti riigi sõna maksab. Lausa selliselt, et ühe suurema riigi juhi vanduma võtab ja teise suure riigi juhi kiidusõnu lausuma paneb. Meil tuleb nüüd harjuda selle rolliga ja vastavalt õigesti käituda. Väikese riigina suurte

kõrval. Siit võib paralleele tõmmata poole sajandi taguse ajaga. Ka kolmekümnendate lõpus käitusime väikese riigina suurte kõrval... siis ei läinud hästi. Tagantjärele tark on lihtne olla, ärme olemegi. Suutkem õppida tolleaegsetest vigadest. Maa on vahepeal kõvasti muutunud, teeme kõik selleks, et seekord läheks paremini. Et me näeks veel mitmeid EV juubeleid.

Väike rahvas ei saa endale lubada eksimusi, ei saa lubada kiirustamist ega kaalumata otsustamist. Ta peab olema julge oma tegudes, kuid jääma ausaks, et teised ja suured teda enda kõrval võrdsena võtaks. Seda, et ollakse ausad ja võrdsed teistega, on Eesti Vabariik 90 aastat maailmale tõestanud. On selge, et kui oleme ise avatud, suheldakse ka meiega samamoodi. Suhtlemine annab kogemusi ja loob võimalusi.

Aeg kulgeb aina kiiremini ja kiiremini. Kas elu läheb paremaks? Kui uskame tõsiselt tegutseda ja arukalt pingutada, siis läheb kindlasti. Kõik soovitu ei tule ju korraga ja ühel ajal. Eesmärkide seadmisest tulemuseni tuleb teha palju tööd, otsida koostööpartnereid, leida võimalusi jne. Parema tulemuse nimel pingutame iga päev koolis, tööl ja kodus. Kõige

tähtsam ja kõige alus on siiski juba olemas. Oma riik, oma keel ja kultuur, oma kodu maailma rahvaste peres. Oleme uhked, et meie kõneleme seda keelt, millele 90 aasta eest olemasolemise õigus anti. See keel ei kao, kui me seda ei taha. Aja, tarkuse ja töökuse koosmõjul tuleb ka kõik ülejäänud. Aega on vaid vaja. Ja oskust inimesel selle ajaga ümber käia parema tuleviku, parema Eesti, ühtse ja terve Eestimaa nimel.

Ilusat saabuvat iseseisvuspäeva ja teguderohket tulevikku!

Tiit Veersalu
Sinu vallavanem

Ühiselt ehitatud riik

VOLIKOGU KOOSOLEKUTELT

Peale viimase vallalehe ilmumist on toimunud mitu volikogu koosolekut. Järgnevalt lühikäsitava neil toimunud.

Detsembris kuulati Hiiumaa Päästeosakonna juhataja hr. **Hannes Aasma** informatsiooni päästeala ümberkorraldustest riigis ja Hiiumaal. Tema väitel on Emmaste depoo sulgemine mõnel päeval ajutine ja tingitud ületundide lubamatusel. 2008.aastal saab Emmaste komando juurde ühe ametikoha ja kantakse riiklike depood nimistuse, mis peaks depoo allesjäämisest märku andma. Küll aga suleti aastavahetusel depood Pühalepas ja Kõrgessaares. Rida arutatud ja otsustatud teemasid oli seotud maaga. Kehtestati

detailplaneeringud Niidu ja Liiva kinnistutele Jausa külas ning Mariatsi ja Niinemäe kinnistutele Reheselja külas. Mitmed otsused olid seotud vaba põllumaa kasutusvaldusse andmisega, kinnistute jagamise, nende sihtotstarbe või nime muutmise. Algatati vallaosa teemaplaneering Hindu-Tohvri piirkonnas, et täpsustada infrastruktuur ennetamaks võimalikke kinnisvaraarendusi. Kinnitati valla 2008.aasta eelarve. Eelarve mahuks on veidi enam kui 30 miljonit krooni. Eelmist aastat alustati eelarvega alla 28 miljoni krooni. Eelarve tulude pooltel on planeeritud 20 % suurem üksikisiku tulumaksu laekumine ja kulude pooltel keskmine palgade tõus samuti 20%. Palgatõus

puudutab kõiki valla eelarvest palka saavaid töötajaid ja ametnikke. Arvestades üldist kaupade ja teenuste hindade tõusu on see palgatõus pigem elukalliduse tõusu kompensatsioon. Eelarves on planeeritud investeeringuid valla teedesse, spordihoonde renoveerimisse, lasteaia õueehitistesse ja sihtotstarbelisi riigi rahapaigutusi Sõru sadamasse. Kindlasti suureneb aasta jooksul eelarve maht läbi lisaelarve. Veel kinnitati eelarves oleva reservfondi kasutamise kord ja pikendati arvelduslaenu kasutamine ka 2008.aastaks.

Jüri Lauter
volikogu esimees

VALLAVALITSUSE DETSEMBRI KUU II POOLE JA JAANUARI KUU

ISTUNGITEL VASTU VÕETUD KORRALDUSTEST

Kinnitati Tohvri Hooldekodusse vastuvõtmise ja väljaarvamise kord
Kehtestati toidumaterjali kulu keskmine maksumus valla hallatavates asutustes

Seoses detailplaneeringutega:

*** Võeti vastu ja avalikustati :** Niinemäe ja Mariatsi kinnistu detailplaneering Reheselja külas; Liiva kinnistu detailplaneering Jausa külas, Lauka ja Uhari kinnistu detailplaneering Sõru külas, Sambliku kinnistu detailplaneering Haldi külas,

*** Algatati** Preol ja Jagaja kinnistu detailplaneering Jausa külas, Kadaka kinnistu detailplaneering Tilga külas, Kivihärra kinnistu detailplaneering Hindu külas, Pere ja Luige kinnistu detailplaneering Hindu ja Tohvri külades.

Otsustati maa ostueesõigusega erastamine:

*** Maandi** maaüksus Pärna külas Kalle, Kaido, Anne-Maarja Maandi´ile, Liisi Jõõts´ile, Nelly Vesk´ile.

*** Alliksaare** maaüksus Vanamõisa külas OÜ NURSTEAGRO´le

*** Avotalu** maaüksus Kitsa külas Avo Tamme´le

Emmaste Vallavalitsuse struktuuriüksuse

“Toitlustuskorraldus”ümbekorraldamiseks:

*** Nimetatud** struktuuriüksuse tegevus lõpetati ja vi idi Emmaste Põhikooli koosseisu 01.jaanuarist 2008.a.

Anti arvamus maa riigi omandisse jätmise kohta:

*** Niine** maaüksus Kurisu külas

*** Ruuna** ja Säsi maaüksus Kuusiku külas

*** Alutaguse** maaüksus Emmaste külas

*** Onni** ja Maaste maaüksus Jausa külas

Kinnitati nõudeõiguse osast suurema pindalaga õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamisel riigile tasutava võla suurus :

*** Kodanik** Vaike Karbus´ele Teenurga maaüksuse tagastamisel

Kinnitati maa maksustamishinna aktid:

*** Nr.** 4200 - 4329

Kinnitati Emmaste valla bussi sõidugraafik (kehtib 2008.aastast, avaldatud valla kodulehel)

Otsustati õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamine:

*** Pärna** külas endise Kabeli nr. 108 talumaast Teenurga maaomandi tagastamine kodanik Vaike Karbus´ele

Määrati õigusvastaselt võõrandatud tagastamata maaosa eest kompensatsioon:

*** Endise** Krõõnuki nr. 1-a talumaa osas kod anik Ingrid Mauer´ile, Ester Leht´ile
Väljastati projekteerimistingimused:
*** Haldreka** külas asuva Hansu kinnistule puurkaevu rajamiseks

Jagati kinnistut, määrati kohanimed:

*** Külama** külas asuv Tõnise kinnistu jagati omanike soovil Tõnise ja Tõniste kinnistuks

*** Kuusiku** külas Lemmelille kinnistu Lemmelille ja Kolgi kinnistuks

Anti soodustusi maamaksu tasumisel:
*** 23-le** taotlejale 100% ja 22-le taotlejale osaliselt

Määrati hooldaja:

*** kümnele** puudega isikule

Eraldati rahalisi vahendeid:

*** toimetulekutoetuseks** detsembris 6-le, jaanuaris 9-le taotlejale

*** sotsiaaltoetusteks** riigieelarve

vahenditest detsembris 7-le, jaanuaris 7-le taotlejale

*** vallaeelarve**

sotsiaalhoolekandevahenditest detsembris

3-le, jaanuaris 4-le taotlejale

*** kultuuriürituste vahenditest** ühendusele

Kodukant ülehiiumaalise aastalõpupeo korralduskulude katteks

*** sünnitoetusteks** seoses lapse sünniga ja 1,2 ja 3-aastaseks saamisel detsembris 5-le perele, jaanuaris 2-le perele

*** eakatele** vallakodanikele juubeliks

Esitati eelnõud volikogule:

*** valla** 2008.aasta eelarve kinnitamiseks

*** vallaeelarve** reservfondi kasutamise

korra kehtestamiseks

*** vallaosa** Hindu- Tohvri

teemaplaneeringu algatamiseks

*** kinnistute** muutmiseks (3 taotlust)

*** vaba** põllumajandusmaa kasutusvaldusse andmise üle otsustamiseks

*** Emmaste Põhikooli** ja Emmaste Lasteaia pedagoogide töötasustamise

aluste kinnitamiseks

*** Emmaste Vallavalitsuse** teenistujate koosseisu,struktuuri ja palgatingimuste kinnitamiseks

*** Valitsusasutuse** hallatavate asutuste töötajate töötasustamise korra kinnitamiseks

Aimi Pruul

vallasekretär

VALLA KODULEHEKÜLJE HETKESEISUST

Alates novembrikuust on meie valla kodulehekülj uuenenud, uus on selle teenuse pakkuja, ülesehitus ja kujundus. Sellest oli põgusalt juttu ka viimases vallalehes. Võrreldes eelmise koduleheküljega on areng märgatav: olemas on kõik nõutud ja vajalikud rubriigid ning neid saab juurdegi luua; koduleheküljele saavad täiendusi-parandusi teha vallamaja töötajad (varem ainult teenuse pakkuja ja seda ka siis, kui aega leidis); olemas on tagasiside rubriik, kus soovijad saavad kirjutada otse vallavanemale oma rõõmudest ja muredest jne. Lähiajal loodame lahendada vallalehe kodulehele ülespanemise probleemi, siis saavad kõik huvilised tutvuda lehtede sisuga oma koduse arvuti taga. See annab võimaluse olla vallaeluga kursis ka neil, kes elavad-õpivad mujal, kuid tunnevad huvi koduvalla elu-olu vastu. Tänaseks on enamus rubriike saanud ka oma sisu - mõni põhjalikuma, mõni mitte nii põhjaliku-ikka vastavalt info olemasolule antud teema kohta. Operatiivselt oleme püüdnud edastada valda ja vallakodanikke puudutavat infot, seda nii rubriigis „ametlikud teadaanded" kui ka „uudised". Seal on üleval materjalid planeeringute kohta, erinevad vallavalitsuse ja volikogu dokumendid. Üsna põhjalikult on püütud käsitleda hetkel ühte olulisemat teemat jäätmemajandust, kus üleval palju erinevaid seda valdkonda hõlmavaid teemalinke. Samuti peaks olema juba üsna ülevaatlik kultuuri-ja spordiürituste kalender, mida saab vaadata „kuhu minna" alt, sama all on

TUGIISIKU KOOLITUSEST

Kohe-kohe on algamas tugiisiku koolitus ja seekord koguni **Hiiumaal Kärdlas, Pikk tn. 26.** Mõtled kindlasti selle üle, **kas sina oled sobiv tugiisikuks?** Ehk jõuad selles selgusele kursuse ajal. Ja samas - ei ole olemas mingeid kindlaid kriteeriume, mille järgi saaks otsustada, kes sobib tugiisikuks, kes mitte. Ära sea endale liialt suuri nõudmisi. Keegi ei ole täiuslik. Igaühel meist võib ebaõnnestuda. Igaüks võib käituda sobimatult ja solvata teist ja igaüks meist solvub ka ise.Üheskoos tööd tehes saadakse probleemid lahendatud ja koostöö võib jätkuda. Tugiisikutegevuse aluseks on abisaaja vajadustest lähtuvalt kergendada tema hakkamasaamist probleemolukordades.

kirjas ka Sõru muuseumi tegevused. Kõik need teemad täienevad vastavalt vajadusele, heidke aeg-ajalt pilk aadressile www.emmaste.ee, et olla kursis vallas toimuvaga. Kuna koduleheküljed on kujunenud omamoodi visiitkaartideks, mille sisukuse järgi hinnatakse väljastpoolt asutuse arenemisvõimet ja jätkusuutlikkust, siis peame püüdma hoida valla lehekülge pidevas arengus. Kindlasti oleks oluline peamise info tõlkimine ka inglise keelde, mis võib osutada oluliseks rahvusvahelise koostöö kujunemisele. Oodatud on kõik ettepanekud vallakodanikelt, et üheskoos jõuda võimalikult paljude oluliste teemavald-kondade käsitlemisele meie koduleheküljel. Väidetavalt on Hiiumaa kõige internetiseeritum maakond Eestis, mis peaks andma võimalused kõigile soovijaile seda teenust ka kasutada. Teada on siiski, et meie vallas on piirkondi, kus see teenus pole veel kätte saadav. Õnneks on meil aga piisavalt palju avalikke internetipunkte või traadita interneti WiFi leivialasid, mida soovijad oma sülearvutitega saavad kasutada. Avalikud internetipunktid on Valgu seltsimajas, Leisu seltsimajas ja Emmaste raamatukogus. WiFi piirkonnad: Valgu ja Leisu seltsimajade parklas, Emmaste raamatukogu juures, Sõru poe juures ja suveperioodil Kati söögitoa ning Sõru sadama juures.

Margit Kääramees

Kurg toonud:

Las olla elus vaid rõõmsad värvid, et säraks silmad kui heledad pärlid!

Carolín Ala 30.12.2007 Emmaste küla

Ene Leigri 12.01.2008 Hindu küla

ÖNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI

Juubilarid

Kõike kaunist, mis armsaks teeb elu, kurve ja sirgeid teid-neis peitubki ilu!

60	12.02 - Helgi Haas
70	02.02 - Ivo Väli
75	15.02 - Adela Sool <p>22.02 - Palmiide Süld</p>
80	11.02 - Veelia-Lisette Post
85	04.02 - Alma Põld <p>24.02- Amilde Vähejaus</p>

Eakad sünnipäevalapsed:

83	17.02 - Arnold Jõeleht
84	19.02 - Armilda Lemkova
86	13.02 - Margot Justi
88	29.02 - Linda Leonida <p>Jaanisk</p>
93	22.02 - Õie Nilsson

Manalateele läinud...
<i>Tuul nii tasa puude ladvus liigub, linnud unelaulu laulavad...</i>
Rein Kivi <p>26.05.1947 – 04.01.2008</p> Emmaste küla

Teenuse osutamise metoodika, suhtlemiskompetentsid, motiveerimine. Lapse, nooruki, täiskasvanu psüühiline areng. Võlanõustamine.
Koolitus on osalejatele tasuta. Peale koolitust võimalus teenida ka põhitöö kõrvalt.
Info ja registr. kursusele telef. 46 22441

Liia Rull
sotsiaalnõunik

IX NUKITSA KONKURSS!

Nagu konkursi järjekorranumbrist võib aru saada, on tegemist pikaajalise traditsiooniga.

Iga kahe aasta tagant valivad kuni 16-aastased lapsed välja oma lemmikkirjaniku ja

lemmikillustraatori. Valik tehakse viimase kahe aasta algupärase eesti lastekirjanduse hulgast.

Konkursil osalevate raamatute nimekiri on pikk, meie raamatukogus enamust neist raamatutest pole, aga valikuvõimalusi on siiski piisavalt.

Konkursist võtavad osa ja pidulikule lõppüritusele 5. aprillil saavad minna põhikooliealised lapsed. Väljaspool konkursi on oodatud ka täiskasvanud lastekirjanduse huviliste – õpetajate, kasvatajate ja lapsevanemate arvamus. Konkursiraamatute nimekirjaga saab

tutvuda kooliraamatukogus ja Emmaste Raamatukogus, viimases on ka väljapanek võistlevatest raamatutest. **Hääletusdeleid saab mõlemast raamatukogust.** Täidetud sedelid andke raamatukogutöötajatele Tiia Sillastele või Eha Rammole. Hääletamise viimane päev on 20. veebruar.

Kes siis Tallinnasse sõidavad? Kuidas toimub valik?

Sedelid saadetakse Kärkla

Keskraamatukogu lasteosakonda, kus loetakse hääled kokku ja edastatakse Eesti Lastekirjanduse Keskusele hiljemalt 1. märtsiks.

Keskus teatab keskraamatukogudele 5. märtsiks pidulikule lõputseremooniale kutsutavate laste arvu. Selle alusel **loositakse välja osalejad** ning teatatakse nende nimed ja aadressid hiljemalt 15. märtsiks Keskusele, kes saadab lastele kutsed. **Mida rohkem on meil**

LASTEIAIA TEGEMISTEST JAANUARIS-VEEBRUARIS

21.-25. jaanuarini toimus meil lasteaias pillide tutvustamise nädal. Salme Vesingi tutvustas meile viiulit ning muusikaõpetaja Karina klaverit. Lapsed said piiluda ka pilli sisemusse. Üllatus oli suur, et klaver on keelpill ja imekauneid helisid tekitavad väikesed haamrikesed pilli sisemuses vastu keeli kõpsates.

Nädala lõpus, reedel, tulid lasteaialastele omi õpitavaid muusikainstrumente tutvustama ja mängima KKK Emmaste filiaAli õpilased ja huviringi puhkpillipoisid. Akordionil esinesid Regina Rand ja Konrad Valk, klaveril Johanna Olesk, viiulil Grete-Liis Laid, flöödil Jaan-

Martin Ugam.

Trummidel näitas oma oskusi Kaspar Hiis, trompetist võlus välja helisid Kaarel Niit ja tromboonil Arvo Piil. Aitähh esinejatele ning nende juhendajatele Helje Ugamile, Kaja Kikasele, Elle ja Toomas Paabile. Lasteaialapsed said meeldiva ja põneva muusikaelamuse. Samuti tänu õpetaja Karina Käärile, kes seda üritust eest vedas.

05.vebruaril külastavad kõikide rühmade lapsed Ristna Looduskeskust. Koolieelikutele, 5-6 aastastele lastele toimub õppepäev teemal "Mänd-tavaline metsapuu". Kuna on vastlapäev, siis

OHVRITAMME JUURES KORDA LOOMAS

Kõik sai alguse sellest, kui me Tärkma ohvritamme juurde tammeterusid otsima läksime. Tõrusid me ei leidnud, küll aga leidsime puu ümbrusest väga palju laiali loobitud prügi: mahlapakke, paberi ja -kommipaberisodi, tühje plastpudeleid ja ka sllist sodi, mis viitas selgelt sellele, et siin olid suured inimesed aega veetnud ja oma prahi meelega „maha unistanud“.

Vaatasime lastega seda lagastatud ümbrust nukral pilgul ning aruasime, miks inimesed on nii hoolimatud oma kodukoha ja vaatamisväärsuste suhtes

ning kes peaks selle tammepuu ümbruse korda tegema. Ja siis..., siis tuli laste endi poolt ettepanek kõik ise korda teha. Samal päeval ei jäänud meil enam aega, aga paari päeva pärast läksime terve rühmaga ohvritamme juurde tagasi, prügikotid ning kummikindad / töökindad kaasas. Uskuge või ei, aga me saime kaks prügikotti sodi täis! Siit moraal – hoidke koduvald puhtana ja visake prügi alati prügikasti. Seda palume meie, lasteaialapsed, Kingpoole-rühmast ja õpetaja Marge. Ning veel üks palve. Kas oleks võimalik

konkursil osalejaid, seda rohkem kohti võime saada lõppüritusele. Kutsun üles ka õpetajaid/kasvatajaid/lapsevanemaid andma hinnanguid meie laste lugemisvarale.

Eha Rammo
raamatukoguhoidja

TÄNUVAULDUS

Kuigi päkapikkude aeg on möödas, leidsin ühel hommikul Emmaste raamatukogu ukselingi küljest kilekoti raamatutega. Ei oska muud arvata, kui et need on meile kingituseks mõeldud. Aitäh heldele annetajale!

Eha Rammo
raamatukoguhoidja

saavad lapsed lume korral teha Leemeti mägedes ka oma pikad vastlaliud. 08.vebruaril ootavad lasteaialapsed külla oma vanavanemaid, mil toimub traditsiooniline memme-taadi pidu. 21.vebruaril esinevad lasteaialapsed Valgu Seltsimajas ning 22. veebruaril Emmaste Põhikoolis EV 90. aastapäevale pühendatud kontserdil. 22.veebruari hommikul kell 11.00 on kooli minevad lapsed kutsutud pidulikule vallavanema vastuvõtule Emmaste vallamajja.

Küllil Tintse
lasteaija juhataja

sinna ohvritamme juurde paigaldada prügikast, sest paar päeva tagasi tamme juurest mööda jalutades oli sinna tüveõõnde taas paras ports prügi kogunenud!!! Seda „vaatamisväärsust“ näevad ju ka turistid, kes Emmaste valda ohvritamme külastama tulevad. On ju kõik teguviisid, nii head kui halvad, ka eeskujuks meie väikestele lasteaialastele! Käitugem siis õigesti!

Marge Ventsel
Kingpoole rühma õpetaja

EESTI VABARIIGI EKAASLASE HELGA TIKKERI MEENUTUSI ELUST

Elurada noorusaastaid üha kaugemale viib... Hinge kauaks soojendamaj jäänud mängumaa ja niit. Paljajalu kasterohus muretuna joostud sai... Oh, kui kaugel ja kui kaunis mälestuste kangas sai!

Kui käisime Helga Tikkerit õnnitlemas tema auväärsele **90. juubelil** 10.jaanuaril alanud aastal, leidsime eest särava ja erksa olekuga vanaproua. Palusime Helgal jagada oma mõtteid ja mälestusi ka vallalehe lugejatega. Naljaga pooleks lausus juubilar, et ega siis võimule tohi vastu hakata! Nii see nõusolek tuli.

Mõned päevad tagasi külastasin Helgat taas. Vaatamata jaanuarile, oli ilm hall ja aknataga rabistas vihma. Helga tõi välja suure albumi ja niit-niidi haaval rullis lahti oma elukangast. Me unustasime vihma ja halluse ja lasime möödunud üheksakümnel aastal taas elustuda.

Sünnikodu oli Külamal. Helga sündis Mare ja Mihkel Vesmese kuuenda lapsena 10. jaanuaril 1918.aastal. Tal oli üks õde ja 4 venda. Üks vend suri lapse-eas, teised kasvasid üles. Helga jäigi pesamunaks. Ema oli kodune, kasvatas lapsi. Isa oli laevakapten "Hiiumaa" peal. Külamalt Heltermaale tööle sõitis ta igal hommikul jalgrattaga, mis oli küllalt pikk ja tüütu. Seepärast otsustas ettevõtlik mees rajada kodu hoopis Haapsallu. Ta ostiski maja ja pere kolis Haapsallu, kui Helga oli 5-aastane. I ja II klassis käis Helga koolis Haapsalus. Saatus tahtis aga teisiti... Isa suri 1924.aastal. Meie juubilar oli siis vaid 6-aastane. Kuna ema üksinda ei suutnud pere ülalpidamise kõrvalt maksta maja peal olevat osalist võlga, oli ta sunnitud maja müüma ja pere pöördus tagasi koju Külamale.

Helga koolitee III ja IV klass jätkus Külama koolis, V ja VI juba Leisus. Ema oli ka haiglane ja nii tuli Helgal juba noorelt talutööd teha. Poisid olid isa eeskujul kõik merele läinud, ainult üks vend oli sunnitud koduste talutööde tõttu maale jääma. Ent temagi hing ihkas merele ja nii sõitis ta suveti purjelaevades. Vennad olid edumeelsed ja tublid mehed, tööl Tallinnas ning soovisid, et nende õdegi jõuaks maalt linna.

Rõõmu ja kerge uhkustundegagi näitab Helga Tallinna Linna Naiskutse-kooli aegseid pilte, kus ta õppis aastatel 1936-1939. Selgelt on meeles Eesti Vabariigi 20.aastapäev ja sellele pühendatud aktus, mida koolis tähistati suure pidulikkusega. Helga ise oli samuti esinejate hulgas, nimelt laulis ta kooli kooris. Selles koolis anti väga mitmekülgne haridus, kooli nimetati mitteametlikult ka pruutide kooliks. Vennad koolitasid mind, lausus Helga.

Siinkirjeldatud aastad jäävad esimese Eesti Vabariigi aegadesse. Helga lisab, et ega maarahvas siis poliitikaga ei tegelenud. Õde abiellus 1930.aastal, tema kaasa oli Külama Piltsist. Helga tulevane

abikaasa Bernhard oli samuti meremees, läinud merele juba 14-aastase poisikesena. Ta sõitis välisvetel. Kodus Tepsu elas ema ja õde Hilda. Bernhardi merel teenitud rahadega oli Tepsu ehitatud uus, küllalt uhke ja kaasaegne elumaja, mis oli küll veel lõpuni välja ehitamata. Töö käis Hilda juhtimisel kohapealt palgatud ehitusmeistritega. Paljud tööd tehti talgutega. Maja palgid veeti metsast kohale hobustega. Siis aga Hilda abiellus, temast sai proua Koolmeister ja ema jäi Tepsu üksinda. Nüüd ei jäänud muud üle kui poeg pidi merelt koju tulema ja naise võtma. Nii ta ka tegi. Tagasi kodu-maile pöördus Bernhard juba 29-aastase mehena.

Helga abiellus 1942.aastal. Pulmad

peeti nn. saksa-ajal. See oli vaene aeg. Paar asus elama mehe sünnikoju Tärkma külla ja Tepsus elab ta tänaseni. Tepsus tuli teha kõiki talutööid, künda hobustega ja palju muud. Põld ja hobuste koppel olid talust kaugel, lehmade karjamaa aga eemal vastasuunas. Karjateid tuli aga käia iga päev.

Uus päiksekiir tuli majja, kui 1947.aastal sündis tütar Elle. Ja jälle tahtis saatus teisiti...Helga abielu sai kesta vaid 10 aastat, 1952 aastal suri abikaasa Bernhard ja algas leseae. Seepeale lausub Helga, et elama pead nii õnnede, rõõmude kui ka valudega ja lisab, et leina on tema elus olnud tõesti palju. Üks vend jäi sõjaväljal Velikie Luki alla, teine Saaremaale, kolmas teadmata kadunuks. Ka õde ja õelapsed on nüüdseks surnud, alles on jäänud üks õepoeg Rootsis.

Kolhoosiaja tulek puudutas peret üsna valusalt: just enne seda pandi mängu kõik talupere säästud ja osteti väga kallis hobune, must Tiksi. Järgmisel aastal võeti kolhoosi kogu täiega, tõi seal veel ilmale ilusa varsa! Kolhoosiajal oli Helga arveametnik ja veel pensioniaes jätkas jõukohase töö tegemist. Panen tähele, et oma

mälestustekangast veeretades Helga ei kurda, ei süüdista kedagi. Leib on alati laual olnud, erilist puudust pole olnud. Küläs on leidunud häid inimesi, kes tulid lesele maatöödel appi. Helga meenutab neid sügava tänutundega. Kui 1947.aastal tuli tema ellu päiksekiirena tütar Elle, siis selleks on ta jäänud tänaseni. Tagasihoidliku inimesena ei taha Helga mingit kiidulaulu.

Olgu kirjutaja poolt lisatud, et Elle on omandanud kõrghariduse kahel korral, on hinnatud õpetaja Järvemaal ja töötab seal ka praegu. Kodus käib ta väga tihti ja on seda teinud alates 1965. aastast!

90-aastase inimese elust räägib Helga, et loeb prillidega, vahel on ka luup

abiks. Kõrvakuulmine on väga hea. Kuulab vikerraadiot, vaatab televiisorit. Erudeeritud inimesena ei jäta kuulamata uudistesaaeid. Abistajad toovad puud, käivad poes. Söögitetegemisega saab pika praktikaga perenaine ise hakkama. Helga on väga tänulik oma suurepärasele abiliistele, sugulastele, naabritele, sõpradele, vallale.

Läbi elu on Helgat saatnud usk Jumalasse. Selline oli tema kodune kasvatus. Elati palvemaja lähedal ja 14-aastaselt sai Helga usklikuks. Nooruses on ta laulnud laulukooris, mänginud mandoliini. Tüli ja pahandust pole kunagi olnud. Eesti Vabariigi ekaaslane Helga Tikker hoolib ja soovib et kõigil jätkuks kainet mõistust ja säiliks rahu. Meil jääb üle vaid imetleda ja soovida sellele eakale hiiru naisele jätkuvat head tervist, vaimuerksust ja hingejõudu!

Helga Tikkeri meenutusi elust
pani kirja **Aimi Pruul**

VABARIIGI AASTAPÄEVALE MÕELDES

Taas on Eesti ootusärevuses, et tähistada oma sünnipäeva. Seekord juubelihõngulist, 90-dat.

Ettevalmistusi pidu päevaks on tehtud juba sügisest ja ilmselt on nii mõnigi meist jõudnud mõelda mida tähendab iseseisev riik.

Ajaloo ja kodanikuõpetuse õpetajana mõtisklen sageli, kuidas õpetada teismelistele isamaa-armastust, kuidas panna neid väärtustama oma iseseisvat riiki? Ja ikka ja jälle pean tõdema, et seda on raske sõnadesse panna, see on iga noore inimese sisemine tunnetus, mida saab kasvatada vaid läbi täiskasvanute eeskju. Rohkem kui kool, saab siinjuures ära teha kodu. Olen küsinud õpilastelt, kuidas tähistavad nende pered vabariigi aastapäeva? Enamasti saan vastuseks, et pered võtavad seda lihtsalt, kui süllekukunud vaba päeva. Eks ta seda ju ongi. Aga ehk mahuks sellesse päeva koos perega pidulikuma lõunalaua ääres istumine, telekast aastapäeva paraadi vaatamine, sinimustvalge lipu heiskamine või lihtsalt mõnus ühine jalutuskäik looduses. Meie, lapsevanemad, kes me oleme näinud elu nõukogude „viljastavates“ tingimustes, oskame kindlasti oma lastele edasi anda iseseisva riigi tähendust. Kindlasti ei taha ma väita, et noored ei hooli oma isamaast. Nende puhul

avaldub isamaa-armastus kriitilistel hetkedel. Näiteks eelmise aasta aprillirahutuste ajal olid meie noormehed (vähemalt sõnades) kohe valmis relva järele haarama ja kodumaa eest sõdima. Südantliigutav oli näha möödunud suvel Tallinnas Noorte Laulu- ja Tantsupeol nii suurt hulka rahvariietes tantsijaid ja lauljaid ja kuulata isamaalisi laule. Eks seegi ole isamaa-armastus. Seega enam, kui ülevaid sõnu vajab kodumaa meie veendumust, et ainus õige elamiseviis on oma iseseisvas riigis, lähedaste keskel.

Ka Sõru muuseum tahab vääriiselt Eesti Vabariigi aastapäeva tähistada. Selleks pakume külastajatele Eesti Panga näitust „Eesti raha margast euronil“. Läbi rahatähtede ajaloo on võimalik heita pilk ka Eesti Vabariigi ajaloole. Pärast seda kui Eesti Vabariik 24. veebruaril 1918 välja kuulutati ei saanud eestlased veel oma raha, vaid pidid leppima siin ringlevate Saksa ja Vene ja Soome rahatähtedega. Sama aasta 30. novembril otsustas Ajutine Valitsus kehtestada Saksa marga eeskujul riigi vääringuks Eesti marga ja kuulutas välja kavandikonkursi. Kuna riigipanka veel ei olnud, väljastati raha kõigepealt riigikassatähtedena. Suurim neist oli Nikolai Triigi poolt kujundatud 1000 margane.

MÕTLEN EESTIMAA SAATUSE ÜLE

Mina olen sündinud Eestis. See on maailma kõige ilusam riik. Mitte üheski välisriigis- geograafilise asendi poolest kõige soojemas, sõjaliselt kõige tugevamas, loodusvarade poolest kõige rikkamas ja majanduslikult kõige edukamas- ei ole nii hea ja kodune kui Eestis. Eesti Vabariigi sünnist möödub veebruaris 90 aastat. Väikeriigile üsna väärikas iga. Nende aastate jooksul on meie rahvas üle elanud palju, nii head kui halba. Mitmed sõjad on Eestit laastanud, pikki aastaid kuulusime me NSVL koosseisu. Peale taasiseseisvumist 20. augustil 1991 on meie riik palju arenenud. Eesti kuulub nüüd Euroopa Liitu ning on ka ÜRO ja NATO liige. Mis juhtub Eestiga järgmise 90aasta jooksu? Kas me oleme nüüd Venemaa

eest kaitstud? Kas selline nagu eelmise aasta aprillikuus toimunud õudus, mis puudutas valusalt iga eestlase südant, võib korduda? Ka Eestit tabab majanduskriis? Kas iive jääbki negatiivseks? Kas võõrtöajõu sissetuleku ja eestlaste välismaale tööle- ja elamamineku tõttu oleme 90 aasta pärast mööda ilma laiali ja meie kodudes on võõrad? Kas ülemaailmse kliimasoojenemise tõttu on meil varsti kaks aastaaega? Mina neile küsimustele vastust ei tea. Ma ei ole rahvastikuteadlane, majandusanalüütik, ilmaennustaja, selgeltnägi ega Jumal. Aga ma olen eestlane ja tean seda, et teen kõik, mis minu võimuses, et Eestil hästi läheks ja nii teevad ka teised, kes tunnevad, et nad hinges eestlased on. Hoides loodust, käies koolis ja omandades

24. veebruaril 1919. aastal asutati Eesti Pank ja välja anti esimesed pangatähed. Need trükiti Helsingis, Berliinis ja lõpuks ka Tallinnas Riigi Trüükikojas. Suurimaks paberrahaks oli Roman Nymani kujundatud 5000 margane. Marga väärtuse vähenemine ja riigi kullavarude kiire kahanemine tõid kaasa rahareformi. 1. jaanuaril 1928. aastal saime endale Rootsi krooni eeskujul rahatäheks krooni. Seekord seoti kroon stabiilsema Inglise naelaga ja seda vahetati kursiga 1kroon 100 Eesti marga vastu. Kroonid kujundas graafik Günther Reindorff. Suurimaks paberrahaks oli 100 krooni.

1940. aastal sattus Eesti taas sõjakeerisesse ja kroonid asendati Saksa okupatsioonimarkade või NSV Liidu rublade tõervoonetsitega. Järgnenud nõukogude okupatsiooniaastatel hoidsid eestlased käes rublasid, mis 20. juunil 1992 taas Eesti kroonide vastu vahetati. Seda, millised need Eestis käibelolnud rahad välja nägid ja millised saavad olema tulevikus Eestis käibivad eurod, saate näha märtsi alguseni Sõru muuseumis.

Merje Kikas
ajaloõpetaja,
muuseumitöötaja

(kõrg-)hariduse, hiljem töötades Eestis, mitte jahtides paremat palka välismaal, mitte ainult sünnitade lapsi, vaid neid ka headeks inimesteks kasvatades aitame meie määrata ome riigi saatust. Just nimelt üksikisiku jõud on Eesti edu saladuses sama tähtis või veel tähtsamgi kui valitsus või miski muu. Mina, Sina, Tema ja Nemad- kõik peame ennast harima, olema töökad ning üksteist aitama ja armastama. Oma jõud ühendades moodustamegi parema Eesti. Niimoodi on Eestimaa saatust helge ja me näeme siin veel palju häid aegu.

Ingel Tärk IX kl

ÕITSE, RUKKILILL

Kasva, rukkilillekene

sirgu, suitsupääsukene!

Õitse, rahvuslillekene,

lenda, rahvuslennukene!

Lillekene, õitse kaua,

äea iial alla anna!

Linnukene, lenda kaua,

ära iial kuku alla!

Anne-Mall Reinu VIII kl

MEIE RIIGI KALEVIPOJAD

Eestis on palju erinevaid inimesi- ühed hoolivad Eesti tulevikust väga, teistel on sellest ükstakama. Nendest, kes huvituvad Eestist, on välja tulnud tähtsamad inimesed.

Neid võib leida igast valdkonnast. Nii poliitikast, spordist, telekast kui ka mujalt. On ka paljusid kultuuritegelasi ja sõjaväelasi. Sportlased on toonud riigile medaleid ja kuulsust, poliitikud püüavad elu paremaks muuta, sõjaväelased on aidanud paljusid teisi riike abiga ja kultuuriinimesed on teinud palju Eesti kultuuri arendamiseks.

Tegelikult on Eestis väga palju tublisid inimesi, kes on riigi jaoks palju ära teinud. Nemad ongi Eesti riigi kalevipojad.

Ivor-Anton Vahtra VIII kl

SPORTLIKKE TULEMUSI JAANUARIKUUST

Hiiumaa koolinoorte meistrivõistlustel sisekergejõustikus esinesid edukalt järgmised meie kooli õpilased: Anet Post - III koht 50 m jooksus, Elery Kullamägi I koht kuulitõukes ja II koht 50 m tõkkejooksus, Anne Mall Reinu III koht kuulitõukes, Ragnar Kraav II koht kuulitõukes.

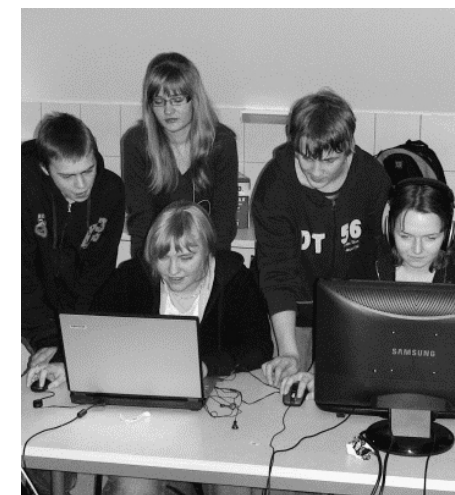
Hiiumaa koolinoorte 2008 a. meistrivõistlustel saalihokis esinesid edukalt järgmised meie kooli õpilased :
II koha saavutasid 1 3 klassi

EMMASTE PIDU - KOLM ÜHES

Kahte esimest veebruarikuu päeva aitas koolinoortel sisustada Emmaste Noortekeskus. Erinevaid tegevusi pakkuva ürituse nimi oli EMMASTE PIDU 3 in 1.

Traditsiooni kohaselt olid kavas elektroonilise spordi võistlused ühise nimetusega - võrgupidu. Ka sellelgi korral tulid noored oma koduste arvutitega Emmaste kooli käsitöömajja, et üksteisega arvutimängudes „jõudu“ katsuda. Ainult, et seekord plaanisime mitut tegevust mitmele huvigrupile ja võrgupeost sai EMMASTE PIDU - 3 in 1. Kell 19, kui ülakorrusel arvutivõrku paika sättiti, külastasid naissoost publikut Käina **ilusalongi LORETT** spetsialistid **Edith Niit** ja **Viiri Järvekülg**, kes jagasid ilumaailma nippe ja tarkusi. Selleks oli allkorruse puutööklass muudetud hubaseks saaliks diivani, videokahuri, ekraani ja hulga patjadega, millel oli mugav hiljem ka filmiseansse jälgida. Kahetunniseks kujunenud vestlus tüdrukutega näitas, et jututeemasid jätkus.

Allkorruse loengut ei häirinud keegi, kuna ülakorruse võrgupeolised olid kohal varakult. Esimesed saabusid juba peale reedese koolipäeva lõppu ning **Danel Lerch** hakkaski kohtvõrku üles seadma. Plaaniatud võistlused algasid kl.20. Tõsi, mõni mäng jäi ära kuna põnevas õhkkonnas lendas aeg kiiresti. Kuid mängud, ilma milleta ükski Emmaste võrgupidu ei möödu, toimusid ka nüüd. Vajaliku tehnikaga aitasid juba mitmendat korda **AS**

Reko AKM ja **Danel Lerch**. Mõnda võistlust oli võimalik jälgida videokahuri abil ka suurelt ekraanilt - seda ja muidu vaatlemise võimalust tüdrukud peale loengut ka kasutasid. Mitmed proovisid ise kätt virtuaalses lahingus. Kella 22-st hakkas allkorruse kinosaalis pihta filmiöö. Kinosaalis puhati lahingukärast ja söödi ära kaasa võetud toidupoolis. Pidulõuna sai läbi laupäeva lõunaks. Nädalavahetuse tegid enda jaoks huvitavaks 34 noort osavõtjat. Aitäh koolile, vallavalitsusele ja vabatahtlikele, kelle abiga see kõik võimalikuks sai.

Indrek Hunt
Emmaste ANK

Pöder, Ragnar Kraav, Jüri Küttim. **III koha** 7 9 klasside arvestuses Emmaste PK teine võistkond koosseisus : Sander Luup, Raimo Küttim, Erki Saar, Raul Johanson, Martin Piil, Karmo Jaarma. **I koha** 4 6 klasside arvestuses Emmaste PK võistkond koosseisus : Romet Saar, Kaarel Kotkas, Rando Küttim, Stin Stranberg, Tauno Küttim, Jürgen Küttim.

Egon Tintse
kehalise kasvatusõpetaja

Koolinoorte meistrivõistlustel saali jalgpallis:
I koha 7 9 klasside arvestuses Emmaste PK esimene võistkond koosseisus : Rainer Kiibus, Kristjan Kirs, Andrus